

TALE

BEU – samrådsspørgsmål W og X – september 2022

September 2022

J.nr. 2022 - 7081

STAR/APOC 1
CAP

Samrådsspørgsmål W

Hvad mener regeringen om, at det ikke har konsekvenser for kommunerne, når de - også efter Ankestyrelsens vurdering - foretager ulovlig sagsbehandling fx uretmæssigt fratager en borger sit fleksjob, og hvor kommunens fejlbehandling af sagen stiller borgeren dårligere økonomisk ved at fratage borgeren muligheden for at fortsætte i fleksjob på hidtidige vilkår? Mener regeringen, at det er i orden, at det er borgerne, der skal betale for at kommunen begår ulovlig sagsbehandling, selv efter kommunen har erkendt dette?

Samrådsspørgsmål X

Hvad vil regeringen gøre for at dæmpe op for den ulovlige sagsbehandling i kommunerne? Og hvordan vil regeringen sikre kompensation til syge mennesker, der kommer i klemme i systemet, herunder borgere der mister deres indtægt uden at blive kompenseret og som ikke får den fornødne hjælp til at komme på benene igen?

Indledning

Tak for det. Og Tak til både Jette Gottlieb, Jonathan Simmel og Victoria Velasquez for at have indkaldt til det her samråd her.

Samrådsspørgsmålene som de jo også bliver tegnet op, handler om et meget centralt spørgsmål – nemlig borgernes retssikkerhed og om hvorvidt vores administrative klagesystem fungerer, som det skal. Retter kommunerne sig efter Ankestyrelsens afgørelser, og kan borgerne få kompensation, hvis myndighederne begår en fejl? Det er vigtige spørgsmål – og jeg vil i det følgende besvare de to samrådsspørgsmål samlet.

Indledningsvist skal jeg for god ordens skyld nævne, at Ankestyrelsen, som er klagemyndighed bl.a. for afgørelser på beskæftigelsesområdet, ressortmæssigt hører under Social- og Ældreministeriet. Ankestyrelsen er også tilsynsmyndighed over for kommunerne og hører i den sammenhæng under Indenrigs- og Boligministeriet.

Men jeg vil i det følgende forklare, hvordan systemet fungerer på beskæftigelsesområdet.

Anholde præmis for samrådet

Inden jeg går i gang med det, vil jeg gerne knytte nogle kommentarer til de præmisser, der fremgår af de stillede samrådsspørgsmål: Nemlig at kommunerne foretager ulovlig sagsbehandling, og at der er borgere, som uretmæssigt får frataget deres rettigheder.

Her er det min klare opfattelse – og forventning – at kommunerne selvfølgelig overholder den lovgivning, de er sat til at administrere. Men jeg vedkender mig, at kommunerne selvfølgelig kan begå fejl i sagsbehandlingen.

Men der er en meget afgørende forskel mellem ulovlig sagsbehandling på den ene side og fejl i sagsbehandlingen på den anden. Ulovlig sagsbehandling indikerer, at en kommune helt bevidst skulle handle i strid med reglerne.

Og jeg har ikke kendskab til, at der er kommuner, som træffer ulovlige afgørelser på beskæftigelsesområdet, herunder på fleksjobområdet.

Og på konkret forespørgsel har Ankestyrelsen oplyst, at de ikke har haft anledning til at rejse tilsynssager om kommunernes visitation til et fleksjob eller tilkendelse af førtidspension.

Anderledes forholder det sig med fejl i sagsbehandlingen. Selvom vi helst vil undgå, at myndighederne laver fejl, så kan fejl ikke undgås. Det er jo en af årsagerne til, at vi har et administrativt klagesystem, således at en uafhængig myndighed kan tage stilling til sagen – og således at fejl kan blive rettet.

Både hvis en borger får afslag på visitation til fleksjob – eller rent faktisk bliver visiteret til et fleksjob – men hvor afgørelsen er truffet på et forkert eller ufuldstændigt grundlag, så er der tale om en administrativ fejl - ikke en ulovlig handling.

Ankestyrelsens rolle som klagemyndighed

Hvis man som borger mener, at kommunen har truffet en forkert afgørelse, herunder begået en fejl, har man ret til at klage over kommunens afgørelse. Hvis kommunen ikke vil give borgeren fuldt

medhold i en klage over en afgørelse, skal Ankestyrelsen behandle klagen.

Ankestyrelsens behandling af en klage over en kommunes afgørelse kan ende med, at Ankestyrelsen ændrer afgørelsen, hjemviser sagen til kommunen eller stadfæster kommunens afgørelse.

Hvis kommunens afgørelse bliver *stadfæstet*, betyder det, at resultatet bliver det samme som kommunen kom frem til.

En *hjemvisning* betyder, at kommunens afgørelse ophæves, og kommunen skal se på sagen igen.

Hvis kommunens afgørelse *ændres*, betyder det, at Ankestyrelsen er uenig med kommunen, og Ankestyrelsen træffer derfor en ny afgørelse med et andet indhold.

Konsekvenser for kommunen og borgere

Ankestyrelsens afgørelser i klagesager er endelige og skal efterleves af kommunen.

Her vil jeg gerne understrege, at Ankestyrelsen er en uafhængig myndighed, som kan efterprøve alle retlige spørgsmål ift. kommunens afgørelse. Hvis der er sket en fejl, skal kommunerne rette op på baggrund af Ankestyrelsens afgørelse. Det er ikke noget kommunen kan vælge at overhøre.

Skulle det ske, at en kommune ikke følger en bindende afgørelse fra Ankestyrelsen, har Ankestyrelsen som tilsynsmyndighed mulighed for at gribe ind på forskellige måder. I yderste konsekvens kan Ankestyrelsen give tvangsbøder til de ansvarlige medlemmer af kommunalbestyrelsen for at få kommunen til at efterleve afgørelsen.

Hvis en kommune har lavet fejl, skal kommunen naturligvis rette op på fejlen og orientere borgeren hurtigst muligt.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at kommunen også har pligt til at rette op på fejl, selvom fejlen i første omgang har ført til en begunstigelse for borgeren. Hvis en kommune på grund af en fejl, fx en misforståelse af reglerne, har godkendt et fleksjob, selvom betingelserne ikke er opfyldt, så skal kommunen genoptage sagen. Det vil afhænge af den konkrete sag, om kommunen i et sådant tilfælde vil kunne frakende borgeren retten til fleksjob.

Hvis en borger har fået en forkert ydelse, skal kommunen hurtigst muligt træffe en korrekt afgørelse. Hvis det viser sig, at borgeren havde ret til en højere ydelse, skal kommunen efterbetale diffe-

rencen. Det gælder fx hvis en kommune har stoppet udbetalingen af sygedagpenge for tidligt, hvor borgeren i stedet er overgået til kontanthjælp.

Hvis en borger fx fejlagtigt er blevet frakendt retten til fleksjob og derved bliver afskediget, vil borgeren kunne få ledighedsydelse med tilbagevirkende kraft. Derudover skal kommunen selvfølgelig hjælpe borgeren med at finde et nyt fleksjob.

Hvis borgeren – på trods af kommunens afgørelse om frakendelse – har kunnet fortsætte i sin stilling, vil borgeren være berettiget til fleksløntilskud med tilbagevirkende kraft.

Ankestyrelsens rolle som kommunalt tilsyn

Skulle der opstå situationer, hvor der er indikation på, at en kommune har en ulovlig administration på et område – fx handler systematisk i strid med reglerne, kan det kommunale tilsyn hos Ankestyrelsen tage problemstillingen op.

Ankestyrelsen har oplyst, at de endnu ikke har haft anledning til at rejse en sag om en kommunes manglende efterkommelse af styrelsens afgørelse på beskæftigelsesområdet.

Domstolene

For en god ordens skyld skal det nævnes, at hvis man som borger heller ikke er enig i Ankestyrelsens afgørelse af en klagesag, så kan man indbringe Ankestyrelsens afgørelse for domstolene.

Hvordan kan man forebygge fejl?

For regeringen er det væsentligt, at vi så vidt muligt undgår, at kommunerne laver fejl.

Her spiller Ankestyrelsen en afgørende rolle ift. at styrke kvaliteten af kommunernes sagsbehandling gennem deres praksiskoordinerende rolle.

Desuden træffer Ankestyrelsen principafgørelser, og fastlægger dermed praksis, som kommunerne skal efterleve. Ankestyrelsen vejleder kommunerne i konkrete sager, holder kurser for kommunale sagsbehandlere og undersøger løbende kommunernes praksis på udvalgte områder.

Disse indsatser skal understøtte, at der sker så få fejl som muligt.

Hvad regeringen vil gøre

Men jeg skal gerne erkende, at beskæftigelsessystemet er et område med mange komplicerede regler. Vi politikere har også et ansvar for at sikre, at kommunerne kan navigere i dem uden at begå fejl.

Regeringen har derfor planer om at foretage en grundlæggende sanering og gentænkning af beskæftigelsesindsatsen.

Nu har samrådsspørgsmålet taget sit afsæt i sagsbehandling omkring ret til fleksjob. Derfor vil jeg også nævne, at vi i forligskredsen bag reformen af fleksjob og førtidspension har taget hul på forhandlinger i den kritiske reformgennemgang. Her skal vi bl.a. se på, hvordan vi kan gøre sagsbehandlingen nemmere for kommunerne ved fx at fjerne proceskrav og forenkle regler, bl.a. ift. fleksjob.

Samtidig skal vi kigge på, hvordan vi kan øge retssikkerheden og skabe en mere værdig behandling af borgerne.

Det er ikke alle dele af reformen, der fungerer helt efter hensigten. Men jeg mener grundlæggende, at fleksjobordningen har været en succes.

Siden 2013 er 60.000 mennesker blevet en del af fællesskabet på en arbejdsplads på et timetal, der passer den enkelte.

Jeg er glad for, at vi her i Danmark har en særlig ordning, hvor mennesker med en væsentligt og varigt nedsat arbejdsevne kan være en del af et rummeligt arbejdsmarked.

Afslutning

Her til slut vil jeg gerne samle op. Som jeg nævnte indledningsvist er det vigtigt at skelne mellem bevidst ulovlig sagsbehandling på den ene side – og fejl i sagsbehandlingen på den anden side.

Jeg har grundlæggende tillid til, at kommunerne arbejder for at overholde gældende regler – men der kan naturligvis opstå fejl. Bl.a. derfor har vi et gratis administrativt klagesystem, hvor borgerne kan klage, hvis de er uenige i kommunens afgørelse.

Når der er sket en fejl, hvor borgeren fx uretmæssigt er blevet frakendt retten til fleksjob, skal borgeren have enten flekslønstilskud eller ledighedsydelse med tilbagevirkende kraft.

Hvis en kommune har vejledt forkert eller truffet en forkert afgørelse – skal der træffes en korrekt afgørelse. Og kommunen skal selvfølgelig hjælpe borgeren på bedst mulige vis.

Regeringen arbejder for at styrke borgernes retssikkerhed, og for at borgerne skal have en værdig sagsbehandling. Derfor har regeringen fokus på at gøre reglerne mindre komplicerede, så de bliver nemmere at forstå og efterleve for både borgere og kommuner.

Tak for ordet.